

18. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat seuraavat henkilöt: puheenjohtajana lakitieteen kandidaatti C. A. Öhman, varapuheenjohtajana varatuomari E. Länsiö, jäseninä taloustirehtööri J. Hopeavuori, kiinteistöneuvos J. A. Savola, toimitsija R. J. Heinonen, palokorpraali V. Hammar, toimitsija E. Hakala, vakuutustarkastaja G. O. Rundman ja palokorpraali E. A. Jauros sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja, diplomiarkkitehti A. V. Toivonen heinäkuun 15 p:ään ja siitä edelleen rakennustarkastaja, diplomiarkkitehti P. Hanste. Varajäseninä olivat professori V. Virtala, sorvaaja N. Keskinen, urakoitsija V. Tyrväinen ja kamreeri R. Estlander sekä itseoikeutettuna varajäsenenä apulaisrakennustarkastaja I. Ahonen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli eläinlääkintäneuvos A. G. Backman ja sihteerinä varatuomari P.-E. Gustafs.

Lautakunnan kokoukset. Palolautakunta kokoontui 27 kertaa ja kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli 476. Saapuneita kirjeitä oli 434 ja lähetettyjä 210.

Päätökset. Lautakunnan kertomusvuoden aikana tekemät lopulliset päätökset koskivat: 30 000 mk:n suuruisen lahjoituksen sijoittamista¹⁾ palokunnan rahastoon; eräitten ratkaisemattomien asioitten poistamista²⁾ palolautakunnan diaarista; Volvo-sairaankuljetusauton hankkimista, sen varustamista radiopuhelimella ja maalaamista³⁾; avustusten jakamista⁴⁾ liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille; palokunnan autonkuljettajien osallistumista⁵⁾ ohjaamalleen autolle sattuneen vaurion korjaustyöhön; lahjapalkkioiden myöntämistä⁶⁾ eräille palokunnan viranhaltijoille, 10 000 mk:n apurahan myöntämistä⁷⁾ palokorpraali L. Karjalalle, 50 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämistä⁸⁾ Helsingin palokunnan urheilijat-yhdistykselle palokunnan rahastoista, varojen myöntämistä⁹⁾ kahden klarinetin ostamiseen palokunnan rahastosta sekä rahastoista maksettavien kunniapalkkioiden määrän vahvistamista 5 000 mk:ksi¹⁰⁾; hätäpuhelimien sijoittamista liitosalueelle¹¹⁾; kaksien Scania-Vabis-merkkisten konetikkaiden hankkimista¹²⁾ hintaan 6 100 000 mk/kpl; palolaitoksen henkilökunnan vuosilomia¹³⁾; Suomen palosuojeluyhdistyksen oikeutta käyttää¹⁴⁾ Käpylän korttelissa n:o 82 olevalla vuokratontilla sijaitsevan rakennuksen osaa Käpylän VPK:n varastona; kuuden Ford-Thamesmerkkisen kuorma-auton tilaamista¹⁵⁾; palopäällystön vuosilomien ja sijaisten määräämistä¹⁶⁾; äänenantolaitteiden hankkimista¹⁷⁾ Ruotsista ostettaviin konetikapuuautoihin; palomestarien C. W. Äströmin ja A. Harnen oikeutta hyväksyä¹⁸⁾ maksettavaksi laskuja toimiessaan apulaispalopäällikön viransijaisina; puutavaran varastoinnista¹⁹⁾ Huopalahden aseman alueelle; 70 000 mk:n ylimääräisen avustuksen myöntämistä²⁰⁾ Pakilan VPK:lle ja lisäävustuksen myöntämistä²¹⁾ Marjaniemen VPK:lle ao. tililtä; kahden Volvo-merkkisen henkilöauton tilaamista ja kahden Ford-merkkisen nk. farmariauton ostoa

¹⁾ Palolk. 25 p. tammik. 27 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 63 §. — ³⁾ S:n 22 p. helmik. 64 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. maalisk. 81 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. maalisk. 82 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. maalisk. 109 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. toukok. 191 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. marrask. 374 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. lokak. 346 §. — ¹⁰⁾ S:n 4 p. lokak. 341 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. huhtik. 131 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. huhtik. 141 §. — ¹³⁾ S:n 3 p. toukok. 160 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. toukok. 170 §. — ¹⁵⁾ S:n 3 p. toukok. 171 §. — ¹⁶⁾ S:n 31 p. toukok. 210 §. — ¹⁷⁾ S:n 31 p. toukok. 215 §. — ¹⁸⁾ S:n 14 p. kesäk. 228 §. — ¹⁹⁾ S:n 9 p. elok. 270 §. — ²⁰⁾ S:n 29 p. marrask. 418 §. — ²¹⁾ S:n 27 p. jouluk. 468 §.

koskevan päätöksen peruuttamista ¹⁾; kuuden Volvo-merkkisen kuorma-auton alustan tilaamista sekä kolmen vaihtomoottorin ostamista Oy. Ford ab:n toimittamiin Ford-Thames merkkisiin kuorma-auton alustoihin ²⁾; kirjallisen määräyksen antamista ylityötä varten sekä ilmoituksen tekemistä palolautakunnalle niistä maksetuista korvauksista ³⁾.

Esitykset. Esityksiä kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille tehtiin asioista, jotka koskivat: ylitysoikeuden ja lisämäärärahojen myöntämistä ⁴⁾ eräille palokunnan tileille; palolaitoksen edustajain valitsemista ⁵⁾ IV aloitetoimikuntaan; paloauton luovuttamista ⁶⁾ korvauksetta lainaksi Kottbyn FBK:lle ehdolla, että auto vaadittaessa luovutetaan heti takaisin; Helsingin nuohoojamestariyhdistyksen anomuksia nuohousmaksujen korottamiseksi ⁷⁾; virkavapauden myöntämistä ⁸⁾ eräille palokunnan viranhaltijoille; palotarkastajan viran julistamista haettavaksi hakijain esittämin palkkavaatimuksin ⁹⁾; nuohousohjesäännön 6. ja 9. §:n muuttamista ¹⁰⁾; Helsingin palomiesten ammattiosaston anomusta avustuksen myöntämisestä Vakinaisten palomiesten osuusruokalalle ¹¹⁾; puhelinkeskuksen hankkimista pääpaloasemalle ja kaikkien palo- ja vartioasemien yhdistämistä toisiinsa kovaäänislaitteilla ¹²⁾; Palomies-nimisen lehden tilaamista palolautakunnan jäsenille ¹³⁾; palokunnan liittymistä Suomen palokuntaliiton jäseneksi ja 1 500 mk:n suuruisen jäsenmaksun suorittamista tarverahoista ¹⁴⁾; palokunnan eräiden viranhaltijoiden luontoisetukorvausten muuttamista ¹⁵⁾; paloristin myöntämistä eroavalle rakennustarkastajalle A. Toivoselle ¹⁶⁾; tonttien varaamista rakennettavia vartioasemia varten ¹⁷⁾; Helsingin palomiesten ammattiosastolle myönnettävää avustusta viiden henkilön osallistumiseksi pohjoismaisten palomiesten opintopäiville Tukholmassa ¹⁸⁾; puolen neliökilometrin suuruisen alueen varaamista Pasilan paloaseman läheisyydessä palokunnan harjoituspuistoksi ¹⁹⁾; tilapäisen henkilökunnan palkkaamista edelleen v.ksi 1951 ²⁰⁾; palopäällikkö Pesosen ja palomestari Åströmin lähettämistä virkamatkalle Åsbrinkin tehtaaseen Malmööhön tehtaan kustannuksella ²¹⁾; 14 palomiehen viran lakkauttamista ja 14 vanhemman palomiehen viran perustamista niiden tilalle ²²⁾; lähetin ja siivoojan vuosilomasijaisten palkkaamista kuukaudeksi ²³⁾; Helsingin palokunnan urheilijat-yhdistyksen anomusta määrärahan myöntämiseksi painimaton hankkimista varten palokunnalle ²⁴⁾; palopäällikön menettämien vapaa-aikojen korvausta ²⁵⁾; täyden eläkkeen myöntämistä palokunnan eräille viranhaltijoille ²⁶⁾; pääpaloaseman tornissa käyviltiltä perittävää maksua ²⁷⁾; Sörnäisten niemen vartioaseman siirtämistä Herttoniemeen ²⁸⁾; palolaitoksen v:n 1951 talousarvioehdotuksen hyväksymistä ²⁹⁾; Kaupunkiliiton kultaisen ansiomerkin myöntämistä eräille palolaitoksen viranhaltijoille ³⁰⁾; lisäystä palokunnan avunannoista perittävään taksaan ja sen maksujen korottamista ³¹⁾; määrärahan myöntämistä rakennustoimistolle pääpaloasemalla tapahtuneen vedenvuodon aiheuttamien vahinkojen korjaamiseksi ³²⁾; määrärahan myöntämistä lahjan hankkimiseksi Tukholman kaupungin palokunnalle sen täyttävässä 75 vuotta ³³⁾; 22. palkkaluokan suutarin viran lakkauttamista joulukuun 31 p:nä ja 25. palkkaluokan suutarimestarin viran perustamista tammikuun 1 p:stä 1951 ³⁴⁾; 20 000 000 mk:n suuruisen määrärahan merkitsemistä v:n 1951 talousarvioon kahden ruiskulaoksen hankkimiseksi ³⁵⁾; luvattoman rakentamisen estämistä ³⁶⁾; määrärahan myöntämistä suoran puhelinyhteyden järjestämiseksi Malmin vartioasemalle ³⁷⁾; tp. palo-insinööriin ja tp. paloteknikon palkkaamista ³⁸⁾; Helsingin VPK:n oikeuttamista joulukuun 1 p:stä lähtien perimään 400 mk miestä kohti kerralta teatterivartioinnista ³⁹⁾.

Lausunnot. Palolautakunnan kaupunginhallitukselle ja muille viranomaisille antamat

¹⁾ Palok. 27 p. jouluk. 473 §. — ²⁾ S:n 27 p. jouluk. 474 §. — ³⁾ S:n 27 p. jouluk. 475 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. tammik. 22 §, 8 p. maalisk. 90 §, 3 p. toukok. 171 §, 23 p. elok. 289 §, 18 p. lokak. 351 § ja 29 p. marrask. 424 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. helmik. 36 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. helmik. 44 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 26 §, 17 p. toukok. 192 § ja 1 p. heinäk. 252 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. helmik. 45 ja 46 §, 22 p. helmik. 57 §, 3 p. toukok. 157 §, 17 p. toukok. 188 ja 190 §, 9 p. elok. 272 ja 275 §, 23 p. elok. 290, 291 ja 292 §, 4 p. lokak. 336 § ja 27 p. jouluk. 467 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. maalisk. 80 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. maalisk. 110 §. — ¹¹⁾ S:n 22 p. maalisk. 113 §. — ¹²⁾ S:n 22 p. maalisk. 116 §. — ¹³⁾ S:n 5 p. huhtik. 129 §. — ¹⁴⁾ S:n 5 p. huhtik. 132 §. — ¹⁵⁾ S:n 5 p. huhtik. 134 §. — ¹⁶⁾ S:n 5 p. huhtik. 135 §. — ¹⁷⁾ S:n 19 p. huhtik. 148 § ja 23 p. elok. 287 §. — ¹⁸⁾ S:n 17 p. toukok. 189 §. — ¹⁹⁾ S:n 17 p. toukok. 193 §. — ²⁰⁾ S:n 31 p. toukok. 203 §. — ²¹⁾ S:n 31 p. toukok. 211 §. — ²²⁾ S:n 14 p. kesäk. 226 §. — ²³⁾ S:n 28 p. kesäk. 241 §. — ²⁴⁾ S:n 28 p. kesäk. 242 §. — ²⁵⁾ S:n 28 p. kesäk. 247 §. — ²⁶⁾ S:n 28 p. kesäk. 250 §, 15 p. marrask. 398 §, 29 p. marrask. 415 ja 416 §. — ²⁷⁾ S:n 9 p. elok. 271 §. — ²⁸⁾ S:n 23 p. elok. 288 §. — ²⁹⁾ S:n 30 p. elok. 297 §. — ³⁰⁾ S:n 6 p. syysk. 301 §. — ³¹⁾ S:n 6 p. syysk. 302 § ja 1 p. marrask. 377 §. — ³²⁾ S:n 20 p. syysk. 316 §. — ³³⁾ S:n 20 p. syysk. 317 §. — ³⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 318 §. — ³⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 319 §. — ³⁶⁾ S:n 18 p. lokak. 358 §. — ³⁷⁾ S:n 18 p. lokak. 362 §. — ³⁸⁾ S:n 18 p. lokak. 363 §. — ³⁹⁾ S:n 1 p. marrask. 378 §.

lausunnot koskivat seuraavaa: asemakaavan tai tonttijaon muutoksia 65 kpl; ruiskumaa-
lauksen harjoittamista 23 kpl; tulenarkojen nesteiden varastointia ¹⁾; Munkkiniemen sää-
tiön anomusta normaalikellon sijoittamisesta Munkkiniemen paloaseman torniin ²⁾; Hel-
singin VPK:n anomusta 25 000 mk:n suuruisen avustuksen myöntämisestä ³⁾; Marjanie-
men asukkaiden anomusta kesävesijohdon rakentamisesta sanotun alueen Harjutiehen ⁴⁾;
vuokra-autonkuljettaja Y. Latschinowin anomusta korvauksen suorittamiseksi yhteen-
ajosta palolaitoksen sairaankuljetusauton A 9006 kanssa ⁵⁾; palomies A. J. Lönnqvistin
vapauttamista suorittamasta raastuvanoikeuden hänen maksettavakseen tuomitsemia
korvauksia ⁶⁾; rakennuspiirustusten hyväksymisiä 12 kpl; Esplanaadikappelin liedien ja
peltisavuhormien käyttämistä sellaisenaan ⁷⁾; sosiaalihoitajien asettamista kaupungin
eri laitoksiin ⁸⁾; liikkeenharjoittaja A. Malmin, jonka palokunnan henkilöauto oli ajanut
kumoon, korvausanomusta ⁹⁾; tilintarkastajien kertomusta v:n 1949 tilintarkastuksesta ¹⁰⁾
430 000 mk:n avustuspäärahana varaamista v:n 1951 talousarvioon Helsingin vapaa-
ehtoista palokuntaa varten ¹¹⁾; Suvilahden höyryvoimalaitoksen 28 öljynpolttolaitteen
ja 4 polttoainesäiliön hyväksymistä käyttöön ¹²⁾; Oy. Automaneesi-nimisen yhtiön ano-
musta saada ottaa Kasarmikatu 15:ssä oleva rakennus tilapäiskäyttöön autosuojana ¹³⁾;
palokaivojen rakentamisen kiirehtimistä liitosalueella ¹⁴⁾; 650 000 mk:n avustuksen
myöntämistä Sockenbacka FBK:lle sairaankuljetusauton hankkimiseksi ¹⁵⁾; eräitten
kiinteistönomistajain, toimimien ja laitosten anomusta vesijohtoverkoston kiireellisestä
rakentamisesta Pitäjänmäelle Nurmijärventien länsipuolelle ¹⁶⁾; Paloheinän alueen palo-
turvallisuutta ¹⁷⁾; toimitusjohtaja K. Leanderin esitystä kaduissa olevien vesipostien siirtä-
misestä ¹⁸⁾; sekä Kristillisen ylioppilasliiton anomusta saada käyttää huoneistoa n:o 80 Meri-
tullinkatu 13:ssa ylioppilaskotina ¹⁹⁾.

Palolaitos

Henkilökunta. Kaupunginvaltuuston helmikuun 17 p:nä tekemän päätöksen mukaan
perustettiin tammikuun 1 p:stä lähtien 103 22. palkkaluokan vanhemman palomiehen
virkaa ja lakkautettiin samasta ajankohdasta alkaen vastaava määrä 21. palkkaluokan
palomiehen virkoja, joiden haltijat siirrettiin perustettuihin virkoihin.

Sääntöpalkkaisten viranhaltijain lukumäärä oli vuoden alussa 292 ja vuoden lopussa
289, jolloin avoimia virkoja oli yhteensä 4.

Palolautakunta valitsi marraskuun 11 p:nä diplomi-insinööri P. K. Hallion avoinna
olevaan palotarkastajan virkaan yhden vuoden koeajaksi.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokersantti O. Kling ja palokorpraalit G. V.
Ramstedt, A. F. Strandström ja V. Saarinen.

Tuntityössä olevien ammattimiesten lukumäärä oli koko vuoden 17.

Palokunnan koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus oli vuoden lopussa seuraava:

Paloasema	Sammutushenkilö- kunta			Palo- tar- kas- tajat	Toimisto		Varusvarasto ja työpajat			Yhteensä
	Palo- pää- lystö	Ali- pää- lystö	Mie- histö		Mp.	Np.	Viran- halti- jat	Tuntityön- tekijät		
								Mp.	Np.	
Pääpaloasema	5	13	111	3	2	3	4	9	2	152
Kallion »	1	6	63	—	—	—	1	6	—	77
Käpylän »	—	1	29	—	—	—	—	—	—	30
Munkkiniemen vartioasema...	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Kulosaaren vartioasema	—	1	19	—	—	—	—	—	—	20
Malmin »	—	1	9	—	—	—	—	—	—	10
Pitäjänmäen »	—	—	10	—	—	—	—	—	—	10
Yhteensä	6	23	250	3	2	3	5	15	2	309

Kesäkuukausina palveli palokunnassa kesäsjaisina yhteensä 81 miestä.

¹⁾ Palo/k. 8 p. helmik. 39 §, 31 p. toukok. 209 §, 9 p. elok. 269 § ja 4 p. lokak. 342 §. — ²⁾ S:n 22 p. helmik. 58 §. — ³⁾ S:n 22 p. helmik. 62 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. maalisk. 79 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. huhtik. 130 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. huhtik. 143 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. toukok. 166 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 169 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. toukok. 184 §. — ¹⁰⁾ S:n 9 p. elok. 273 §. — ¹¹⁾ S:n 23 p. elok. 294 §. — ¹²⁾ S:n 4 p. lokak. 343 §. — ¹³⁾ S:n 18 p. lokak. 364 §. — ¹⁴⁾ S:n 1 p. marrask. 371 §. — ¹⁵⁾ S:n 1 p. marrask. 373 §. — ¹⁶⁾ S:n 29 p. marrask. 420 §. — ¹⁷⁾ S:n 29 p. marrask. 421 §. — ¹⁸⁾ S:n 19 p. jouluk. 448 §. — ¹⁹⁾ S:n 19 p. jouluk. 449 §.

Virkavapautta joko opintomatkaa, kilpailuihin osallistumista tms. tarkoitusta varten myönnettiin yhteensä 22 viranhaltijalle.

Huoneistot ja teknilliset välineet. Strömberg oy. luovutti tehdasalueeltaan palokunnan käyttöön vuokravapaasti 3 huonetta sekä autotallin kahta autoa varten, johon huonetilaan sijoitettiin vastaperustettu Pitäjänmäen vartioasema. Kaupunki kalusti vartioaseman, joka kunnostamistöiden jälkeen otettiin käyttöön toukokuun 18 p:nä. Vartioaseman vahvuudeksi tuli 1 palokersantti ja 9 miestä. Munkkiniemen vartioaseman vahvuus pienennettiin tästä syystä 1 palokersantiksi ja 9 mieheksi ja Käpylästä siirrettiin 1 paloauto perustetulle asemalle.

Pääpaloseman korjaustöitä, jotka oli aloitettu jo edellisellä vuonna, jatkettiin kertomusvuonna, jolloin varusvaraston, räätälinverstaan ja toimiston huonetilat valmistuivat.

Kalusto. Kottbyn FBK:n käyttöön luovutettiin palokunnan varakalustoon kuuluva paloauto ehdolla, että se vaadittaessa heti luovutetaan takaisin.

Palokunnan moottoriajoneuvojen luku ja jakautuminen eri palo- ja vartioasemille selviää seuraavasta taulukosta:

Paloasema	A u t o j a												Yhteensä	Moottoriruiskuja		
	Hyökkäysautoja	Ruiskunautoja	Pioneeriantoja	Tikapuunautoja	Raskaat ruiskunautoja	Letkunautoja	Letku- ja ruiskunautoja	Nokipalo- ja vesivahinkosuojelunautoja	Maaseuturuiskunautoja	Sairaankuljetusautoja	Kuorma-autoja	Henkittäautoja			Pakettiautoja	Linjan korjausautoja
Pääasema	2	1	1	1	1	—	1	1	—	1	1	5	1	1	17	5
Kallio	3	1	1	1	—	—	—	—	1	5	1	—	—	—	13	4
Käpylä	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Kulosaari	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Munkkiniemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Malmi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pitäjänmäki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
VPK:n käytössä	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Varastossa	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Yhteensä	13	6	3	2	1	1	2	1	1	6	2	5	1	1	45	17

Palokunnalla oli 28 varsinaista tulipaloautoa, joista 19 ruiskulla varustettua. Viimeksimainituista neljä oli varustettu 2 500, neljä 2 000, yksi 1 700, yksi 1 500, neljä 1 000, kaksi 800 ja kolme 500 l/min. pumpulla. Edellämainituista ruiskuautoista oli kuusi varustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla. Moottoriruiskuja oli 17, joista kolme 1 500, neljä 1 000, yksi 800 ja yhdeksän 600 l/min. tehoisia. Kaikkien ruiskujen yhteinen teho oli siis 43 000 l/min.

Uutta nylonpaloletkua ostettiin vuoden aikana 340 m. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 2 628 m, ja letkuvarasto käsitti vuoden lopussa 31 918 m.

Hälytyslaitteet. Palokunnan palolennätinverkkoon oli kytketty 276 palolennätinkaappia, joista yksityisiä oli 28. Itsetoimivia paloilmotuslaitteita, jotka ovat kytketyt suoraan palokunnan palolennätinverkkoon, oli 14 paikassa. Kolme johtoa yhdisti puhelinkeskuksen palokunnan hälytysnumeroon 005. Hälytystä varten olivat palo- ja vartioasemat sekä poliisi yhdistetyt toisiinsa suoralla johdolla. Kolmessa henkilöautossa oli radiopuhelimet.

Hälytystapa. Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 449 tapauksessa puhelimitse, 101 tapauksessa palolennättimellä ja 19 tapauksessa suullisesti. 371 tulipaloa sattui klo 6—18 ja 198 tulipaloa klo 18—5 välisenä aikana.

Palopostit ja vedenottoaikat. Vesijohdon paloposteja oli vuoden lopussa 2 221. Kanta-kaupungissa oli 7 palokaivoa ja 4 sammutusvesisäiliötä, joiden suuruus oli 450 m³. Liitosalueella oli 52 palokaivoa, 12 lammikkoa ja 6 allasta.

Tulipalot ja avunantotapaukset. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana seuraavasti:

Hälytysten syyt kuukausittain

Hälytyksen syy	Tammikuu	Heinäkkuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Yhteensä
1. Tulipalo	62	24	41	29	47	74	40	72	40	47	53	40	569
2. Nokipalo	12	9	9	5	7	2	3	2	4	8	5	5	71
3. Savu- tai kaasuvaara .	13	3	11	4	11	11	16	28	12	7	8	6	130
4. Erehdys	9	7	9	6	9	4	2	2	4	4	8	7	71
5. Vika hälytyslaitt.	1	—	5	—	—	1	1	1	—	—	—	1	10
6. Ilkivaltainen hälytys	2	8	11	3	3	2	3	4	6	4	4	13	63
7. Happikoje tai pulm....	1	2	5	4	3	5	2	1	3	3	4	4	37
8. Muu avunanto	14	13	12	11	13	15	2	10	11	8	15	14	138
Yhteensä	114	66	103	62	93	114	69	120	80	81	97	90	1 089

Sairaankuljetuksia	895	837	933	867	774	803	721	730	671	795	967	930	9 923
Tapaturmia	86	90	92	102	114	93	103	96	91	109	105	141	1 222

Tulipalot jakautuivat eri kuukausille suuruuden mukaan:

Tulipalot suuruuden mukaan jaettuina

Tulipalot	Tammikuu	Heinäkkuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Yhteensä
Omatoimisesti sammutettuja palonalkuja ...	11	6	11	7	9	17	5	18	7	10	15	8	124
Pieniä tulipaloja	43	15	23	18	33	49	27	50	24	30	29	23	364
Keskikokoisia tulipaloja .	6	2	6	4	4	7	8	4	7	7	9	9	73
Suuria tulipaloja	2	1	1	—	1	1	—	—	2	—	—	—	8
Yhteensä	62	24	41	29	47	74	40	72	40	47	53	40	569

Syttymispaikan ja syttymissyyn perusteella tulipalot jakautuivat seuraavasti:

Tulipalojen syytymispaikat ja -syyt v. 1950

Syytymispaikka	Syytymissy														Yhteensä									
	Avotulen huolimaton käsittely	Hitsauskipinä	Huolimattomuus	Ilkityö	Itsesytytys	Kamiina	Kipinä	Lasten leikki tulella	Oikosulku	Puhalluslamppu	Rakennusvirhe	Räjähdytys	Salama	Sähkölevy tai -keitin		Sähkösilytys-rauta	Tuhopoltto	Tulenarat nesteet	Tupakointi	Varomaton tuhkankäsittely	Viallinen savuhormi	Vioittunut kaasujohto	Ylikuume-neminen	Tuntematon
Asuinhuone	3	—	11	1	—	—	10	5	4	4	1	2	—	1	12	—	2	16	—	2	—	—	5	79
Asuinrakennus	—	—	2	—	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
Auto + moott.	1	1	2	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	41	
Autovaja	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Etenen	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Huili-varasto	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Hissi + moott.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Kaatoaikka	—	—	2	—	13	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
Kattilahuone	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Katto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Kellari	4	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Keittiö, keittokomero	—	—	11	1	1	—	—	3	1	1	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Kioski, putka	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Kyppyhuone	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Laiva, m.vene	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
Liikehuone	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Metsä	5	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Nostokurki	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Nurmi-ko, maasto	1	—	3	—	—	—	9	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pesutupa	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Puhelin-keskus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Pölykanava	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Rautatievaunu	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Roskakukku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Roskalaatikko	—	—	2	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Sauna	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Silta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sähköjohdot L.K.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Tehdaslaitos	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Tervapata	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Työhuone	1	2	10	—	3	—	7	—	4	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45
Ulla-ko	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
Uudisrakennus	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Vaja tai ulkorakennus	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
Varasto	1	—	3	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Viemärityömaa	—	—	6	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
Yhteensä	17	18	82	8	32	8	71	39	69	13	10	11	1	3	14	2	11	64	11	6	1	34	44	569

Kuten taulukosta selviää, sammutettiin kertomusvuoden tulipaloista 22 % omatoimisesti. Pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muulla käsikalustolla tai säiösuihkulla oli 64 %, keskikokoisia, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä palopostia tai ruiskua, oli 13 % ja vakavalaatuksia, joissa tarvittiin enemmän voimaa, oli 1 %.

Vakavaluontoiisiin tulipaloihin voidaan lukea seuraavat: tammikuun 4 p:nä syttynyt tulipalo Fazerin uudisrakennuksella Munkkisaarenkatu 2:ssa. Palokunnan saapuessa paikalle paloivat ylimmät kerrokset, joissa oli pääasiallisesti rakennustelineitä. Sammutustyössä käytettiin 3 kpl 3" ja 15 kpl 2" suihkuja sekä alussa vesitykkiä. Vahingot rajoittuivat etupäässä rakennustelineisiin ja betonivaluun.

Kesäkuun 14 p:nä syttynyt tulipalo Helsingin rautatieaseman ullakolla. Palokunnan saapuessa oli ravintolaportaan ja pääsisäänkäytävän välinen ullakko jo tulella. Katkaisemisyriyksistä huolimatta levisi tuli aseman tornista rautatiemuseon taloon saakka. Asemalaiturin katos syttyi myös kauttaaltaan ja romahti alas. Ullakko, joka oli avonainen, tuhoutui täydellisesti. Palon johdosta toimeenpantiin täysihälytys, jonka lisäksi raivaustöihin osallistui varuskunnasta 40 sotilasta. Asemahalli ja ravintolahuoneistot turmeltuivat melkoisesti sammutusvedestä.

Muista huomattavista tulipaloista mainittakoon seuraavat: tammikuun 1 p:nä uudisrakennus Mannerheimintie 93, helmikuun 18 p:nä asuinrakennus Malmin sairaalan alueella ja toukokuun 9 p:nä ratapölkkyvarasto Pasilan ratapihalla.

Henkilökunnan tapaturmat. Kertomusvuoden aikana sattui tulipalojen sammutusmiehistön keskuudessa 2 savumyrkytys- ja 11 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalvelussa loukkaantui 10. Sellaisia tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmayhtiöt eivät korvanneet, oli 3. Kaikkien tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 320 päivää ja tapaturmayhtiöiden niistä suorittamat korvaukset 176 270 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 192 kertaa ja oli sairauspäivien luku 2 806. Tuntityöntekijäin vastaavat luvut olivat 10 ja 154.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 808 567 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 5 780 685 000 mk eli yhteensä 6 589 252 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 18 536 000 mk:aan ja kiinteimistön osalta 29 469 000 mk:aan eli yhteensä 48 005 000 mk:aan, joka oli 0.7 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit vv. 1941—1949 ovat seuraavat:

1941	0.9	1944	0.2	1947	0.9
1942	0.8	1945	2.3	1948	1.1
1943	0.4	1946	1.6	1949	0.7

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 11 145 kertaa, joista 9 923 kertaa sairaiden ja 1 222 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1949 olivat 10 713, 9 758 ja 955. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 432. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli noin 30, eli 1 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetusmatkojen pituus oli 113 771 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkasanaan yhteensä 3 368 125 mk, edellisenä vuonna 3 485 391 mk.

Työpajat ja varusvarasto. Palokunnan työpajat sijaitsivat korjaustöiden vuoksi varsin ahtaissa ja epämukavissa huonetiloissa ja osa korjaushenkilöstöstä oli siirretty Kallion paloasemalle. Räätilinverstas saatiin vuoden kuluessa sijoitetuksi uuteen huonetilaan.

Varusvarasto, joka varastotilojen uudelleenjärjestelyn vuoksi alkuvuodesta oli siirretty pääpaloaseman voimistelusaliiin, muutti heinäkuussa uusiin ja korjattuihin varastoihin.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvia varapalokuntia oli 19 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen miesvahvuus oli 1 012 miestä ja kalustovahvuus seu-

raava: paloautoja ilman kiintopumppua 10, kuorma-autoja 1, autoruiskuja 13, moottori-ruiskuja 25, käsivoimaruiskuja 3, 3" letkua 7 585 m ja 2" letkua 5 510 m. Näitten lisäksi toimi kaupunkialueella 2 tehdaspalokuntaa.

Palonehkäisy ja nuohous

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa, jossa tarkastetaan rakennuspiirustukset ennen rakennuslupa-asian käsittelyä maistraatissa, oli viikottain mukana palopäällikkö tai hänen edustajansa, tavallisesti apulaispalopäällikkö, minkä ohessa erikoistapauksissa palokunnan puolesta toimitettiin piirustusten seikkaperäisempi ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palokunnan edustaja mukana.

Palotarkastukset. Palotarkastajan virkaa ei useasta yrityksestä huolimatta saatu täytetyksi ennen kuin joulukuussa, joten muutenkin vähälukuinen palotarkastushenkilökunta ei riittänyt tehtävien suorittamiseen. Tämän vuoksi ja koska ensi tilassa oli selvitettävä useilta edellisiltä vuosilta kerääntynyt ruuhka ja mm. suoritettava edellisen vuoden palotarkastuksen jälkitarkastuksia, suoritettiin toimintavuoden aikana ensi sijassa vain mainittuja jälkitarkastuksia, joita oli yhteensä 1 455. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin 18 palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille.

Lisäksi suoritettiin kaikkien rakenteilla olevien talojen tarkastus sekä n. 300 tulisijatarkastusta. Näiden johdosta annettiin 450 korjausmääräystä.

Ylimääräisiä tarkastuksia suoritettiin yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa ym. tulenaroissa paikoissa.

Lausuntoja ja ilmoituksia maistraatille annettiin yhteensä 50, lääninhallitukselle 8, poliisikomentajalle 1, kauppa- ja teollisuusministeriölle 1 sekä yksityisille 6. Tämän lisäksi suoritettiin pyydettyjä tarkastuksia ja annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Nuohous. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 24 nuohouspiiriin.

Nokivalkeiden lukumäärä viimeisenä kymmenvuotiskautena oli seuraava:

1941		30	1944		24	1947		115
1942		35	1945		51	1948		94
1943		19	1946		101	1949		87
						1950		71

Turvavartiointi. Teattereissa ym. huoneistoissa vartioitiin näytäntöjen aikana yhteensä 867 kertaa seuraavasti: Kansallisteatterissa 2 miestä 320 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 362 kertaa, Suomalaisessa Oopperassa 2 miestä 156 kertaa ja sirkuksessa 2 miestä 29 kertaa. Tämän lisäksi asetti Helsingin VPK turvavartioita eräisiin muihin teattereihin.

Messujen, näyttelyiden, lasten päivien yms. tilaisuuksien turvavartioinnista huolehtivat vapaavuorojen miehet.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden aikana lisääntyivät palokunnan menot huomattavasti. Vuoden aikana tapahtunut markan arvon aleneminen ja hintojen nousu heijastuu palkka- ja kulutustarvikemenoissa, kun taas vuokramenojen noin 100 %:n nousu johtui kaupungin suorittamasta vuokrankorotuksesta. Kaluston hankintatiliin suurentuminen noin 5.7 miljoonasta v. 1949 noin 13.7 miljoonaan v. 1950 johtui lähinnä Åsbrink merkisten konetikkaitten ennakkomaksusta ja autohankinnoista.

Palolaitoksen menot olivat seuraavat:

Menoerä	Määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (-), mk
Palkkiot	280 195	280 195	—
Sääntöpalkkaiset virat	86 348 374	86 348 374	—
Tilapäistä työvoimaa	14 103 572	14 103 572	—
Vuosilomasijaiset	5 884 252	5 884 252	—
Vuokra	3 015 026	3 015 026	—

Menoerä	Määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Ämpö	4 556 185	4 340 860	+ 215 325
Valaistus	383 750	353 721	+ 30 029
Siivoaminen	150 000	130 289	+ 19 711
Vedenkulutus	280 500	281 592	— 1 092
Puhtaanapito	98 800	91 169	+ 7 631
Kaluston hankinta	13 766 130	13 766 130	—
Kaluston kunnossapito	3 500 000	4 027 162	— 527 162
Painatus ja sidonta	120 000	52 478	+ 67 522
Parverahat	671 000	541 849	+ 129 151
Vaatteiden pesu	425 000	379 282	+ 45 718
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet ..	50 000	48 958	+ 1 042
Yleisten laitteiden kunnossapito	190 000	92 724	+ 97 276
Käyttövoima	63 000	60 162	+ 2 838
Autojen käyttö	2 283 000	2 221 303	+ 61 697
Vakuutusmaksut	74 201	74 255	— 54
Hevosten vuokraaminen	25 000	—	+ 25 000
Puntipalkkalaiset	5 254 047	5 254 047	—
Yhteensä	141 522 032	141 347 400	+ 174 632

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 450 646 mk, Suomen palokujeluyhdistykselle 267 360 mk ja liitosalueen vapaaehtoisille palokunnille 3 000 000 mk.

Palolaitoksen tulot tilien mukaan jakaantuivat seuraavasti: sairaankuljetusmaksut 3 318 990 mk, luontoisedut 1 078 887 mk ja sekalaiset tulot 1 453 584 mk, yhteensä 5 851 461 mk.

Palokunnan rahastot. Palokunnan kolmesta avustus- ja viihdytysrahastosta päätti palolautakunta kertomusvuoden aikana yhdistää rahasto n:o 1:n ja 2:n Helsingin kaupungin palokunnan rahastoksi. Kaikkien rahastojen yhteinen pääoma oli kertomusvuoden lopussa 973 433 mk. Rahastot ovat olleet 31. 12. 1947 lähtien rahatoimiston hoidettavana.